

**Občanské sdružení
Asociace debatních klubů
Senovážné nám. 24, Praha 1, 116 47
IČO: 69058041
<http://adk.debating.net>**

Výroční zpráva za rok 2005

Obsah:

- I. Poděkování
- II. Asociace debatních klubů
- III. Obecné zhodnocení programu sdružení
- IV. Významné projekty a aktivity realizované ADK
- V. Orgány ADK
- VI. Hospodaření

I. PODĚKOVÁNÍ

Úspěšnou práci Asociace debatních klubů v roce 2005 – plnění významných výchovných a vzdělávacích cílů sdružení - umožnily finanční dotace, granty a dary. Za možnost prohlubovat vzdělání a dovednosti dětí a mládeže chceme poděkovat zejména:

Nadaci Open Society Fund Praha

České radě dětí a mládeže / Generali, a.s.

OA a ISŠ obchodu a služeb v Havlíčkově Brodě

Městskému úřadu v Havlíčkově Brodě

Rekreačnímu středisku Junior Centrum v Seči

Gymnáziu Jakuba Škody v Přerově

Gymnáziu v Nymburce

Poděkování patří i dobrovolníkům – učitelům, rozhodčím, organizátorům akcí, orgánům ADK, pracovníkům místních samospráv, představitelům sdružení rodičů a nadací škol, ředitelstvím škol, rodičům debatérů a dalším.

II. ASOCIACE DEBATNÍCH KLUBŮ

Občanské sdružení Asociace debatních klubů (ADK) bylo založeno s cílem napomáhat rozvoji duchovních hodnot, humanitních cílů, rozvoji vzdělání a kultury v České republice. Sdružení napomáhá aktivnímu sebevzdělávání, které naplňuje v rovině výchovné, vzdělávací a společenské. ADK se ve své činnosti opírá především o ideu budování otevřené společnosti, jejímiž hlavními rysy jsou svoboda a odpovědnost.

DEBATNÍ PROGRAM

Sdružení organizuje v ČR mezinárodní Debatní program Karla Poppera: soutěže mládeže v akademickém debatování. Soutěžení mládeže není cílem, ale prostředkem k dosažení tohoto obecně prospěšného záměru.

Soutěžní debatování je zájmovou mimoškolní činností rozvíjející přitažlivou formou dovednosti kritického myšlení, argumentace a rétoriky, prohlubující znalosti účastníků a v konečném důsledku podporující hodnoty tolerance a kritické úcty k názorům druhých. V soutěžích se debatuje na většinou předem známá, kontroverzní témata.

Účast v debatním programu *reálně* vytváří rovné příležitosti, *posiluje uvědomění hodnoty tolerance* a to opět nejen v abstraktní, teoretické rovině, ale konkrétní činností prostřednictvím debatovaných tezí rozvíjí osvětu a lepší porozumění problémům současného světa. Nutností zakládat tvrzení na vyhledaných faktech bezprecedentním způsobem napomáhá vytvářet *informační společnost*.

Konečným „produktem“ debatního programu je samostatně, kriticky myslící člověk, který se rozhoduje a jedná na základě podložených faktů a věcných závěrů, člověk, který respektuje názor druhých a dokáže mu věcně a účinně oponovat.

DEBATNÍ SOUTĚŽE

Debatní soutěže mají pevně stanovená pravidla. Jde o argumentační a rétorický „duel“ tříčlenných týmů na zadanou kontroverzní tezi. Každá ze stran duelu - „souhlasná“ a „nesouhlasná“, se pomocí obhajoby vlastních tvrzení a věcnou kritikou tvrzení opozice snaží přesvědčit rozhodčí, že jejich argumentace je lepší. Řečníci jednotlivých stran se střídají v přesně daném pořadí s řečnickými projevy o délce cca 5-6 minut.

O vítězství v debatě rozhodují kvalifikovaní rozhodčí, držitelé akreditace ADK. Posuzují zejména kvalitu argumentace řečníků, promyšlenost jejich postupu, spolupráci uvnitř týmů a rétorické dovednosti. Soutěžní debata vzdáleně připomíná soudní při, v níž se žalobce snaží dokázat své tvrzení o vině a obhájce se snaží jeho tvrzení zpochybnit. Vhodnou analogií je i politická diskuse v parlamentu, v níž se vládní poslanci snaží prosadit vlastní návrhy a opoziční mluvčí je věcně kritizují.

Asociace debatních klubů organizuje debatní soutěže pro děti a mládež od 12 do 20 let. Založili jsme a úzce spolupracujeme s dnes již samostatným debatním programem vysokoškoláků.

Základem úspěchu debatních programů je soutěžní motivační složka. Učení debatováním je zábavné a příjemné. Debatní kluby při některých školách přesahují počtem svých členů tradiční *kolektivní sporty!* (DK při Gymnáziu v Praze 6 Nad Alejí – 27 členů, DK při Gymnáziu v Olomouci Hejčíně - 35 členů, DK při Gymnáziu v Třebíči – 25 členů...)

DEBATOVÁNÍ JE SVÝM PŘÍNOSEM JEDINEČNÉ

Ve srovnání s jinými a podobnými aktivitami mládeže a pro mládež je debatování jedinečnou aktivitou:

- působí dlouhodobě a cílevědomě
- vybavuje své účastníky klíčovými dovednostmi a znalostmi
- zvláštní pozornost je věnována zapojení romské mládeže
- dokáže zaujmout i mládež, kterou často neoslovují tradiční sportovní i nespportovní aktivity
- je nezávislé na politických, ideologických či náboženských vlivech
- v zahraničí má mimořádně vysokou prestiž a mnohaletou tradici
- bývalí účastníci programu v pozdějších letech těží ze získaných znalostí a dovedností a snadněji tak čelí nezaměstnanosti, dosahují vyššího vzdělání a rychlejšího kariérního růstu
- jako smysluplný způsob trávení volného času pomáhá účinně bojovat proti zneužívání drog a kriminalitě mládeže.
- výrazně zvyšuje pravděpodobnost přijetí na vysokou školu humanitního zaměření v ČR, ale i v zahraničí (Velká Británie, SRN, Nizozemí, USA...)

„Když jsem u nás, v Anglii, začínal s debatováním, měla naše strana obhajovat zrušení branné povinnosti a zavedení profesionální armády. Tu debatu jsme tenkrát vyhráli! Za měsíc poslanci schválili profesionalizaci. Asi to nebylo kvůli nám, ale potvrdilo to úzké propojení debatování s aktuálním děním.“

John Wickham, trenér a rozhodčí anglické debatní ligy, Havlíčkův Brod 1.5.2005

PROGRAM SPLŇUJE VYSOKÉ MEZINÁRODNÍ KVALITATIVNÍ STANDARDY

Programy ADK jsou doporučeny Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR v kategorii „C“.

Asociace debatních klubů splňuje mezinárodní standardizovaná kritéria kvality programu Mezinárodní asociace vzdělávání debatou I.D.E.A. (www.idebate.org) a je držitelkou akreditace I.D.E.A.

III. OBECNÉ ZHODNOCENÍ PROGRAMU SDRUŽENÍ

Přestože Asociace debatních klubů působí teprve šest let, byl v roce 2005 realizován již XI. ročník Debatní ligy v České republice, který navzdory obtížnému zajišťování finančních prostředků naplnil zásadní cíle jakými jsou **rozvoj vzdělání a výchova mládeže**. Hodnocení úspěšnosti práce sdružení v roce 2005 nutně odráží míru naplnění těchto cílů s ohledem na kvalitu i kvantitu. Je přitom z povahy výchovně-vzdělávacího procesu zřejmé, že měřit kvalitu lze jen zprostředkovaně a z dlouhodobého hlediska a že kvantita je pouze jedním ze směrodatných ukazatelů vypovídajících o kvalitě.

Z tohoto hlediska byl **rok 2005** pro ADK **úspěšný**.

Co nás tedy konkrétně vede k pozitivnímu hodnocení úspěšnosti naplňování cílů:

- I přes pokles objemu finančních prostředků se v roce 2005 podařilo zorganizovat a **zajistit hlavní systém debatních soutěží** v České republice a důstojně obsadit nejvýznamnější zahraniční akce. Tíha nákladů pak byla přenesena ve větší míře na účastníky akcí. Zákonitou reakcí byl pokles počtu pořádaných akcí a úbytek členské základny. V současné době je zaregistrováno 271 členů ADK ve věku od 15 let, přičemž počet skutečně zapojených lidí do debatního programu v ČR je odhadován na 500 (včetně neregistrovaných členů dětských a vysokoškolských programů a laické veřejnosti). I přes nepřízeň donorů prokázala ADK ekonomickou soběstačnost a životaschopnost debatního programu, což považujeme za největší úspěch.
- Jako vedoucí klubů, rozhodčí, organizátoři a v dalších činnostech spjatých s realizací programů **aktivně pracovali dobrovolníci** z řad učitelů, veřejnosti, zástupců veřejné správy a studující mládeže. Důkazem je – mimo jiné - činnost klubů, počet akcí organizovaných dobrovolníky, počet vyškolených rozhodčích a jejich zapojení
- Pravidelně aktualizovaná **elektronická prezentace** sdružení a softwarová aplikace „Greybox“, která zpracovává výsledky debatních programů a eviduje členství v ADK, usnadnily komunikaci se zapojenými účastníky i s laickou veřejností. Navíc uspořily velkou část administrativních výdajů.
- Bylo zavedeno podvojný účetnictví a přínosem serióznosti a otevřenosti sdružení je využívání transparentního účtu u eBanky.
- Došlo k výraznému **zviditelnění programu** debatování v českých médiích.
- V rámci zpětné vazby hodnotili účastníci programů jejich přínos, stejně jako organizaci **velmi kladně**.
- Naše programy byly opět zařazeny mezi soutěže **doporučené MŠMT ČR**, na akcích se podílely orgány místní samosprávy.

IV. VÝZNAMNÉ PROJEKTY A AKTIVITY REALIZOVANÉ ADK V ROCE 2005

1. Domácí soutěže a akce

Ze srovnání statistik roku 2004 a 2005 vyplývá, že ačkoliv došlo k poklesu zapojených debatních klubů při školách (25%), propad v počtu uskutečněných debat není tak patrný (16%). Vyplývá z toho, že účastníci programu jsou aktivnější a účastní se více akcí, upřednostňují obzvláště celostátní kvalifikační turnaje před pohárovými debatami.

1.1 X. ročník soutěží Debatní liga a Debate League

Soutěže pro mládež 15-20 let v akademickém debatování v češtině a angličtině, školní rok 2004/2005. V rámci X. ročníku proběhly tři silně obsazené turnaje- dva kvalifikační (v Havlíčkově Brodě a Seči) a jeden finálový (v Havlíčkově Brodě), s celkovou účastí 800 osobodní.

Debatovalo se na tyto oficiální teze:

- Mírové soužití islámského světa a západní civilizace je možné.
- Právo na bezplatnou zdravotní péči by mělo být omezeno.
- Vědecký pokrok je hrozbou.

1.2 XI. ročník soutěží Debatní liga a Debate League

Soutěže pro mládež 15-20 let v akademickém debatování v češtině a angličtině, školní rok 2005/2006. V rámci XI. ročníku se uskutečnily dva kvalifikační turnaje v Přerově a Nymburku, s celkovou účastí 360 osobodní.

Debatovalo se na tyto oficiální teze:

- Neměli bychom odpouštět diktátorům.
- Novela zákona o provozu na pozemních komunikacích je krok správným směrem.

1.3 V. ročník soutěže Jarní pohár (Spring Cup) a VI. ročník Podzimního poháru (Autumn cup)

Soutěže pro mládež 15-20 let v akademickém debatování v češtině a angličtině v průběhu školního roku 2004/2005 a 2005/2006. U těchto soutěží, kdy probíhají vnitroklubová a meziklubová utkání převážně na půdě škol a školských zařízení, je nejvíce patrný rozdíl mezi pasivními a aktivními kluby. Pokles uskutečněných debat byl patrný obzvláště v české větvi.

1.4 V. a VI. ročník Dětské debatní ligy

Soutěž pro děti do 15 let v akademickém debatování v českém jazyce. Program DDL se v roce 2005 uspokojivě rozvíjel. Do soutěží se zapojilo 7 klubů a byly zorganizovány dva turnaje v Krásensku a Křižanově s celkovou účastí 114 osobodní.

1.5 V. ročník soutěže Za svým slovem si stojím

Soutěž pro děti do 15 let zaměřená na co nejlepší prezentaci předem připravené řeči, která je smysluplnou obhajobu vlastního názoru na zadané téma. V roce 2005 neproběhla školní kola a soutěž se potýkala s omezeným zájmem debatérů i trenérů.

1.6 Romská debatní liga

Od srpna probíhají přípravné kroky pro zahájení nového programu ADK, jehož realizací byl pověřen René Brinda, člen představenstva ADK

1.7 Školení rozhodčích

8. a 9. 10. zorganizoval Národní trenérský tým iniciativou Blanky Netopilové, tradiční školení rozhodčích programu KPDP. Do Brna-Lesné přijelo složit teoretické a praktické akreditační zkoušky 19 kandidátů.

2. Mezinárodní akce:

- 2.1** 8.-18.2. proběhlo v kanadském Calgary XVII. **Mistrovství světa WSDC**. Českou republiku reprezentovali Richard Gracla, Alena Kyseláková, Sonya Milanová, Milan Štemberg, Irena Kotíková pod vedením Toma Mertina a John Wickham. O jediný hlas rozhodčího týmu unikl postup ze skupiny! I tak - čtyři vítězství ve skupině a celkové 17. místo (stejný výsledek - 4 vítězství - dosáhl týmu na 14.- 18. místě) je vynikající výsledek!
- 2.2** 23.7.-5.8. se v Makedonii konalo 11. mezinárodní Youth Forum IDEA, jeho součástí byl 2. ročník **Mistrovství světa v debatování formátu Karl Popper**. Patronát nad akcí převzal p. Ljupco Jordanovic, prezident makedonského parlamentu. Účastnilo se na 250 mladých lidí z více než 30 států světa. Český tým "LPB" ve složení Jan Libíček, Michal Pečeňa a Kristýna Blažková, vedený Richardem Graclou, se proboujel do osmifinále. Druhý tým "MMP" ve složení Sonya Milanová, Dominik Moškvan a Matěj Pilát, vedený Alenou Kyselákovou, se na šampionátu proboujel do semifinále. Tři naši debatěři se dostali mezi nejlepších deset řečníků mistrovství - Sonya Milanová (osmá!), Matěj Pilát (čtvrtý!) a Jan Libíček se stal nejlepším řečníkem mistrovství.

3. Další akce pořádané ve spolupráci s ADK:

- 3.1** 4. - 6. 3. 2005 proběhl na Právnické fakultě UK v Praze 5. ročník Clifford Chance Česko-slovenského akademických mistrovství v debatování studentů vysokých škol. Zvítězili studenti hostitelského debatního klubu, Jan Libíček a Richard Gracla, kteří se úspěšně prosazovali už v průběhu působení ve středoškolských debatách.
- 3.2** 8.-10.4. proběhl v Praze již čtvrtý ročník mezinárodního vysokoškolského debatního turnaje „Allen & Overy Prague Debate Tournament“. Zúčastnilo se ho 28 družstev z 10 zemí, vítězem se stali řečníci z Estonska.
- 3.3** 3. a 4.12. uspořádal vysokoškolský DKSPUK tradiční „Mikulášský turnaj s.r.o.“ v parlamentní debatě. Novinkou byl turnaj "oldies" v jehož rámci se sešli a zdebatovali lidé, kteří se v minulosti aktivně účastnili programu.
- 3.4** I v průběhu roku 2005 se nižší články ADK aktivně zapojily do nadnárodního programu The People Speak. Tématem veřejných diskusí bylo téma: "V boji s chudobou 3. světa bychom měli postupovat jinak než doposud." Po formální debatě následovaly diskuse o formách pomoci, roli OSN a Západu, zejména. ČR a USA. (př. 30.9., Frýdek- Místek)

V. ORGÁNY ADK V ROCE 2005

a) volené

Prezident ADK

Petr Kouba

Představenstvo

Blanka Netopilová

Lenka Pavelková

René Brinda

Mikuláš Pšross

Jaroslav Volf

Petr Jahoda

Kontrolní komise

Zdeňka Meixnerová

Vladimíra Krotká

Táňa Dohnalová

b) jmenované

Národní trenérský tým

Blanka Netopilová (vedoucí)

Lenka Dutkevičová

René Brinda

Petr Kouba

Petr Jahoda

VI. HOSPODAŘENÍ**1. Přehled příjmů**

Grant Nadační fond Open Society Fund	337858,04 Kč
Nadační příspěvek Česká rada dětí a mládeže	833,00 Kč
Vlastní příjmy (členské příspěvky, startovné, prodej publikace)	181490,00 Kč
Ostatní příjmy (bankovní úrok)	232,52 Kč
PŘÍJEM c e l k e m	520413,56 Kč

2. Přehled výdajů

Spotřeba materiálu (kanc. Potřeby, tisk diplomů, občerstvení na akce, kancelář)	4706,50 Kč
Cestovné	13615,30 Kč
Ostatní služby (tisk knihy, ubytování, doprava na akce)	297304,50 Kč
Mzdové náklady- externisté	62500,00 Kč
Účetnictví	19040,00 Kč
Akce YF Macedonia	31606,87 Kč
Telefonní poplatky	2552,00 Kč
Čerpání grantu Nadačního fondu OSF smluvními subjekty- projekt RDL	203000,00 Kč
Čerpání grantu Nadačního fondu OSF smluvními subjekty- projekt TPS	80256,00 Kč
Ostatní výdaje (proplácení diet, bankovní poplatky)	5920,10 Kč
VÝDEJ c e l k e m	720501,27 Kč

3. Struktura příjmů

Granty	64,9 %
Nadační příspěvek	0,2 %
Příspěvky členů a startovné	34,9 %
Bankovní úrok	0,0 %

4. Struktura výdajů

Kancelář, telefon, jiné	1,0 %
Externisté, účetnictví	11,3 %
Cestovné	1,9 %
Ostatní služby	41,3 %
Akce YF Macedonia	4,4 %
Čerpání grantu- projekt RDL	28,2 %
Čerpání grantu- projekt TPS	11,1 %
Ostatní výdaje	0,8 %

5. Závazky, pohledávky

Závazky	0,00 Kč
Pohledávky	0,00 Kč
Majetek- hmotný investiční majetek vedený v účetní operativní evidenci k 31.12.2005 Viz. Inventurní soupis	166009,60 Kč

6. Kontrola hospodaření

12.2.2005 byla provedena Kontrolní a revizní komisí kontrola hospodaření ADK. KRK neshledal v oblasti hospodaření ADK závady.

30.11.2005 byla provedena Krajským úřadem Olomouckého kraje kontrola čerpání a využití poskytnutého příspěvku na činnost ADK v roce 2004. Kraj vyjádřil uspokojení s využitím příspěvku.